

ÅRSKURSUS 2017

Har mennesker med demenssygdom og deres familie lige adgang til demenstilbud og demensydelser?

Onsdag d. 20. til fredag d. 22. september

Hotel Nyborg Strand

DemensKoordinatorer i DanmarkK indbyder for 24. år i træk til Årskursus.

Årskursus 2017 har taget afsæt i den voksende debat om ulighed i sundhed. Ulighed i sundhed rammer ikke mindst borgere med de færreste ressourcer – socialt, menneskeligt og økonomisk. Det er derfor relevant at stille følgende nøglespørgsmål:

Hvordan kan der skabes lige adgang til demenstilbud og demensydelser? Hvilke barrierer er der i lovgivning, i praksis og i andre regier for at mennesker med demenssygdom og deres familie har lige adgang til demenstilbud og demensydelser? Kan disse barrierer overvindes, og hvad skal demenskoordinatorer og andre fagpersoner være opmærksomme på og handle i forhold til? Er der tendenser til, at Demenshandlingsplan 2025 løser op for ulighed?

Ikke alle spørgsmål kan besvares specifikt for mennesker med demenssygdom og deres familie, men de er vigtige som ledetråd for arbejdet.

På Årskurset kan du høre oplæg, der tager afsæt i følgende emner:

Rationaler og udfordringer der i særlig grad møder den ressourcetsvage borger i dag - Demensvenlighed – er det kun positivt? - Skal ulighed i sundhed bekæmpes med mere ulighed? - Socialpædagogisk indsats for borgere med demens og udfordrende adfærd - Hvem bliver taberne, når der ikke er lige adgang til tilbud og ydelser? Hvordan kerneopgaven kan forankres og forandres - Den etiske dimension i samtaler med ældre i sorg og krise - Hvad kræves af os for, at borgerne hører, hvad vi siger?

I nogle seminarer uddybes hovedoplægget, men du kan også vælge at høre om parkinson og demens, udfordringer ved Als og demens, supervision, lejring til demente med almindelige dyner, demensrejseholdets arbejde for at bryde igennem den organisatoriske mur, Ankestyrelsens hotline og praksisundersøgelse om demens, ACT som redskab i samtaler, når demens i tidlig fase bliver en del af hverdagen og meget mere.

Du kan som hovedoplægsholdere møde:

Professor Kjeld Høgsbro, diakon og sygeplejerske Conny Hjem, professor Jette Ammentorp, tidligere leder Anders Seneca, medlem af Etisk Råd dr. med. Poul Jaszczak, forsker Christine E. Swane, direktør Nis Peter Nissen, enhedschef Mads Biering la Cour m.fl.

Med venlig hilsen

DemensKoordinatorer i DanmarkK

Program DKDK Årskursus 2017

20. sep. 2017

10:00 - 10:50 **Registrering, kaffe og besøg i udstillerområderne**

10:50 - 11:00 **Velkomst til Årskurset**

Lone Vasegaard, formand, DemensKoordinatorer i Danmark

11:00 - 11:30 **Den Nationale Demenshandlingsplan 2025 – hvor er vi nu?**

Med satspuljeaftalen for 2016-2019 blev regeringen og satspuljepartierne enige om at afsætte 470 mio. kr. til udmøntning af konkrete initiativer på baggrund af en ny national demenshandlingsplan 2025. Fokus for planen er, at mennesker med demens og deres pårørende skal kunne leve et trykt og værdigt liv. I december sidste år blev det aftalt, hvordan pengene skulle anvendes, og hvilke initiativer der skulle sættes i gang. Enhedschef, Mads Biering la Cour, giver en status på arbejdet med handlingsplanen i efteråret 2017 og arbejdet i de kommende år set fra Sundhedsstyrelsen.

Mads Biering la Cour, enhedschef, Sundhedsstyrelsen, Enhed for ældre og demens

11:30 - 12:15 **Hvilke normer og rationaler udfordrer mødet med borgeren i dag – og i særlig grad den såkaldt ressourcesvage borger?**

Professor Nanna Mik-Meyer vil med afsæt i sit seneste forskningsprojekt diskutere, hvordan bureaukratiske principper, økonomiske prioriteringer og ønsker om samskabelse og myndiggørelse skaber helt særlige vilkår for mødet mellem den professionelle og borgeren. Dertil kommer lokalspecifikke normer, de fagprofessionelles særlige baggrunde, som f.eks. sygeplejersker, der også sætter nogle særlige betingelser for mødet. Særsilt opmærksomhed får de såkaldte ressourcesvage borgere, da deres liv passer dårligst til denne system-definerede virkelighed.

Nanna Mik-Meyer, forskningsprofessor, SFI, Socialpolitik og Velfærd

12:20 - 13:15 **Frokost**

13:20 - 13:50 **Demensvenligheden breder sig – er det kun positivt?**

Intentionen bag lancering af konceptet 'demensvenlig' er selvfølgelig positiv. At skabe et samfund, hvor det bliver lettere at leve et godt liv både for mennesker, der har en demenssygdom, og for deres nærmeste. Men hvad sker der mon, når begrebet 'demensvenlig' bliver et hot plusord? Hvordan kan vi være venlige over for en sygdom? Hvor bliver mennesket af? Kan samtlige 98 kommuner virkelig blive demensvenlige? Risikerer vi, med de gode intentioner, at øge stigmatiseringen?

Christine E. Swane, kultursociolog, ph.d., direktør og forskningsleder i Fonden Ensomme Gamles Værn

13:50 - 14:20

Hvem bliver tabere, når der ikke er lige adgang til tilbud og ydelser, og hvad kan demenskoordinatorer gøre?

Alzheimerforeningen arbejder for, at alle personer med demenssygdom og deres familier bør have lige adgang til aktiviteter, tilbud og ydelser – både offentlige, private og dem, civilsamfundet leverer. Viden fra Alzheimerforeningens rådgivning samt fra egne og andres undersøgelser, peger dog på, at sociale, geografiske, økonomiske og kønsspecifikke forhold spiller afgørende ind for den enkelte familie – og desværre ikke altid til fordel for demenspatient og familie.

Nis Peter Nissen, direktør Alzheimerforeningen

14:20 - 14:50

Kaffepause, indkvartering og besøg i udstillerområdet

14:50 - 16:50

SEMINARER

Vælg ét af de seks nedenstående seminarer.

14:50 - 16:50

1. Demens er på den sundhedspolitiske dagsorden – hvor bevæger vi os nu hen?

Resultatet af års hårdt benarbejde har taget form: Vi har fået en national handlingsplan, en pulje i Sundhedsstyrelsen til styrkelse af arbejdet med mennesker med demens, og demensvenligheden breder sig på alle niveauer i sundheds- og omsorgssektoren. Men diagnoser og 'demenssprog' er et tvægget sværd. På samme tid, som vi sætter fokus på demenssygdom og søger at imødekomme de særlige omsorgsbehov, adskiller vi måske også livet med demens fra mere almenmenneskelige behov og strukturer. Seminaret lægger op til at diskutere balancen mellem på den ene side at have særligt fokus på et enkelt sygdomsområde – og på den anden side at se sygdom som en del af livet og alderdommen. Hvordan imødegår vi stigmatisering og øget frygt for demenssygdom og alderdom?

Christine E. Swane, kultursociolog, ph.d., direktør og forskningsleder i Fonden Ensomme Gamles Værn og Gitte Kirkegaard, demenskonsulent Haderslev Kommune, bestyrelsesmedlem i DKDK

14:50 - 16:50

2. Hvem bliver tabere, når der ikke er lige adgang til tilbud og ydelser, og hvad kan demenskoordinatorer gøre?

I seminaret drøfter oplægsholderen hovedoplæggets pointer med seminardeltagerne og inddrager deres erfaringer. Seminaret lægger op til, at deltagere og oplægsholder i fællesskab formulerer anbefalinger, som deltagerne kan tage med hjem i egen kommune.

Nis Peter Nissen, direktør Alzheimerforeningen

14:50 - 16:50

3. Parkinson og demens eller demens med parkinsonisme?

Blandt patienter med Parkinsons sygdom vil op mod 80 pct. udvikle kognitive symptomer, som hen i forløbet kan udvikle sig til demens.

Patienter med atypisk Parkinson som LevyBody demens, kan have både demens- og parkinson-symptomer.

På seminaret vil følgende blive behandlet: Hvordan stiller vi disse diagnoser? Hvordan behandler vi patienterne bedst, såvel farmakologisk som non-farmakologisk? Er der bestemte hensyn som skal tages og håndteres, når patienten bliver ældre, og sygdommen forværres?

Lene Wermuth, specialansvarlig overlæge i neurodegenerative sygdomme, neurolog, lektor, Demensklinikken OUH, Neurologisk afdeling OUH

14:50 - 16:50

4. Kan han overhovedet høre?

40 pct. i alderen mellem 60 år og 69 år har hørenedsættelse, og personer på 75 år har i gennemsnit mistet 30 pct. af hørelsen.

Mange mennesker med demens har altså hørenedsættelse.

På seminaret vil du få viden om: hørenedsættelse, høreapparater, sammenhængen mellem hørenedsættelse og demens, samt redskaber og viden om, hvordan du kommunikerer med demente med hørenedsættelse

Tine Eltang, audiologopæd, Center for Kommunikation og Velfærdsteknologi

14:50 - 16:50

5. Introduktion til juridisk hotline som værktøj og servicelovens rammer for brug af magtanvendelse over for mennesker med demens, jf. servicelovens kap. 24

Specialkonsulent Birgitte Mohr præsenterer rammerne for Ankestyrelsens juridiske hotline og brugen af den som værktøj i hverdagen, og præsenterer eksempler på svar fra juridisk hotline og eksempler fra praksis.

Oplægget berører kort magt i de enkelte bestemmelser og særlige opmærksomhedspunkter, når der arbejdes med mennesker med demens både i egen bolig og på plejehjem, med udgangspunkt i følgende spørgsmål: Hvad er magt, informeret samtykke og værge? Hvilke særbestemmelser skal man være opmærksom på, når det er nødvendigt at bruge magt i udførelsen af omsorgsarbejdet? Hvad kan man ikke gøre og hvad kan man gøre med en godkendelse fra kommunalbestyrelsen? Anvendelse af akut fysisk indgreb – hvordan skal man forholde sig som personale? (demenskoordinatorernes vejledning)

Tilmeldte seminardeltagere kan på forhånd formulere spørgsmål til Birgitte Mohr.

Birgitte Mohrsen, cand. jur., specialkonsulent/Social 2, Ankestyrelsen

14:50 - 16:50

6. »Husker du? - En hyldest til glemte minder« Hvordan musik og teater kan skabe meningsfuld samvær mellem pårørende og dement En ældre mand sidder på et plejehjem.

Han er alene. Han har fødselsdag, så vidt han husker... Det kniber voldsomt med hukommelsen. Men fra tid til anden vælter minderne frem.

Minder fra arbejdslivet, minder om kvinder, minder om familie og musik... Altid musik! »Husker du? – en hyldest til glemte minder« er en forestilling for både demente og deres pårørende. Pelle Nordhøj Kann, som selv er pårørende, er instruktøren bag forestillingen. Han peger på det store behov for at skabe fælles oplevelser for demente og pårørende. Forestillingen er skabt med flere lag, hvor nogle taler direkte til demente, og andre retter sig mere mod pårørende. Igennem musikken aktiveres følelserne og minderne hos demente, mens den lineære historie om manden, hvis demens forværres, berører de pårørende følelsesmæssigt. Teatergrads forestilling med professionelle skuespillere efterfølges af en dialog om, hvordan musik og teater kan have positiv effekt på demente.

16:50 - 17:45 **Tid til at orientere sig udstillerområderne, på demensmarkedet og til at netværke**

17:50 - 18:55 **Middag**

19:00 - 20:00 **Kend kerneopgaven**

Forandring kræver forankring - og fælles forståelse af kerneopgaven. Frem for at tænke ud af boksen, kigger vi her ind i boksen og stiller skarpt på, hvad vi sammen lykkes med. Foredraget giver inspiration til, hvordan der på arbejdspladsen kan skabes fokus på kerneopgaven og dermed fælles motivation og koordination.

Kerneopgaven skal ikke alene kendes - den skal også løses, hvilket sjældent er tilfældet. Foredraget giver dig indblik i, hvordan du kan gøre kerneopgaven til en succes i hverdagens praksis.

Anders Seneca, forfatter, foredragsholder, tidligere leder i det offentlige, nu direktør i Dogmekompagniet

20:05 - 21:00 **Kåring af Årets DemensKoordinator og aftentraktement**

21. sep. 2017

08:00 - 09:00 **Besøg i udstillerområderne**

09:00 - 09:10 **Dagens fokus**

09:10 - 09:50 **Samtaler med ældre – den etiske dimension i arbejdet med mennesker i sorg og krise**

Den største sorg i verden her, er dog at miste den, man har nær. Conny Hjelm sætter fokus på, hvordan man taler med mennesker, der er i sorg. De elskværdige mennesker, de vrede mennesker, de indesluttende mennesker osv. Vi reagerer vidt forskellig på tabet af vore nære, og sorgen kan have så mange forskellige udtryk. Oplægget giver en teoretisk ramme til forståelse af sorg og konkrete illustrationer af, hvordan vi samtaler med sørgende. Oplægget berører også kompliceret sorg.

Conny Hjelm er uddannet diakon og supervisor og har en mastergrad i diakoni og er ph.d. studerende ved MD i Oslo, og er ansat på Center for Diakoni og Ledelse, Dianalund

09:50 - 10:30 **Kommunikation der gør en forskel**

Professor Jette Ammentorp tager udgangspunkt i den eksisterende internationale forskning i kommunikation i sundhedsvæsenet og forsøger at besvare følgende spørgsmål:

Hvad skal der til for at opnå en fælles forståelse og en fælles beslutningstagen i dialogen med den enkelte borger? Hvad er særligt, når vedkommende er patient, og hvad er særligt når vedkommende er pårørende?

Jette Ammentorp, professor og forskningsleder, Enheden for Sundhedstjenesteforskning/Center for Patientkommunikation, Sygehus Lillebælt/Syddansk Universitet

10:30 - 11:00 **Kaffepause og besøg i udstillerområderne**

11:00 - 13:00 **Seminarrunde 1.**

Vælg ét af nedenstående seks seminarer til seminarrunde 1. og vælg et andet seminar til seminarrunde 2.

11:00 - 13:00 **A. "At forebygge metaltræthed"**

I ethvert arbejde er der belastninger, nogle fysiske og nogle psykiske. Når man samtaler med mennesker i sorg eller i andre svære situationer, vil man over tid blive fyldt op. Nogle gange fordi, der er vanskelige situationer og nogle gange fordi, der er mange forskellige livssituationer, man lægger øre til. Supervision er det faglige rum, som giver mulighed for at læse af, blive klogere på egen praksis og sammen med andre fagfæller drøfte vanskeligheder og faglige udfordringer. Man kan sige, at lige som bilen kommer til syn med jævne mellemrum for at holde den godt kørende, sådan er supervision med til at holde os langtidsholdbare i arbejdet. Hvordan kan vi som demenskoordinatorer støtte og hjælpe hinanden, og hvilket ansvar har vores ledelse?

Conny Hjelm er uddannet diakon og supervisor og har en mastergrad i diakoni og er ph.d. studerende ved MD i Oslo, og er ansat på Center for Diakoni og Ledelse, Dianalund

11:00 - 13:00 **B. Lejring til demente med almindelige dyner**

I Herning kommune har to ergoterapeuter udviklet en ny metode til lejring af mennesker med demens. Ikke med teknologiske hjælpemidler, men med dyner. Metoden gennemprøves i øjeblikket på 6 plejecentre og effekten måles. I seminaret fortæller Helle F. Espersen og Christina Jakobsen om udviklingen af metoden, som udspringer fra praksis. Hvem er denne metode god for, og hvilke adfærdsproblematikker afværges. I seminaret vises, hvordan lejringen kan udføres, og oplægsholderne fortæller, hvilke overvejelser, der ligger bag metoden og udviklingen af denne, samt hvordan metoden kan implementeres på plejecentre.

Helle Fjederholdt Espersen, ergoterapeut og Christina Jakobsen, ergoterapeut, Hjælpemiddelenheden, Herning Kommune

11:00 - 13:00 **C. At facilitere forandringer i organisationen**

Seminaret tager - med afsæt i erfaringer fra Sundhedsstyrelsens Demensrejsehold - fat i nogle af de udfordringer, du som demenskoordinator kan møde i arbejdet med at skabe læring og forandringer i organisationen. Seminaret tager udgangspunkt både i generelle betragtninger omkring læring i organisationer og i konkrete udfordringer og greb i håndteringen af disse.

Kirsten Groth Willesen, tillige med én eller flere konsulenter fra Sundhedsstyrelsens Demensrejsehold

11:00 - 13:00 **D. Når demens i tidlig fase bliver en del af hverdagen**

Demensdiagnosen stilles tidligere og tidligere, og flere kommuner udvikler træningstilbud til personer med let demens. Kender vi målgruppen, og når vi gør, hvordan kan vi bruge disse menneskers fortællinger om, hvad der betyder noget for, hvordan de gennemlever deres demenssygdom?

En kvalitativ undersøgelse har undersøgt det, der foregår ved siden af selve træningen og som udspringer af fællesskabet hos personer med let demens, som kommer til træning 1-2 gange ugentligt.

På seminaret diskuteres interviewpersonernes oplevelser af, hvad der påvirker dem positivt og negativt i hverdagen. Oplægsholder lægger op til en drøftelse af den store tilknytning, der opstår deltagerne imellem på træningshold for personer med let demens og etiske dilemmaer forbundet hermed.

Susan Kaagh, Demenskoordinator i Odder kommune, Marte Møo terapeut og master i humanistisk sundhedsvidenskab og praksisudvikling

11:00 - 13:00 **E. Udfordringer og demenskoordinatorens rolle ved kombinationen af sygdommen Als – amyotrofisk lateral sklerose og FTD**

Tidligere mente man, at Als udelukkende var en fysisk sygdom. Det har imidlertid vist sig, at op imod 30-45 pct. har, eller undervejs i sygdomsforløbet udvikler, adfærdssændringer eller egentlig FTD.

Birgit J. Hovmand ved fra sit arbejde med den sygdomsramte borger, de pårørende, hjælpere, hjemmeplejen og demenskoordinatorene, at der i sygdomsforløbet ofte kommer komplicerede problemstillinger. Med udgangspunkt i en kort orientering om ALS, et projekt om "trivsel og belastning af nære pårørende til personer med ALS-FTD" og cases fremlægges problemstillinger/dilemmaer, som kan danne baggrund for dialog mellem deltagerne om demenskoordinatorens rolle i et sådant forløb.

Birgit J. Hovmand, ergoterapeut og tidligere ALS-konsulent ved RehabiliteringsCenter for Muskelsvind

11:00 - 13:00 **F. ACT - Acceptance and Commitment Therapy – et liv baseret på mening og accept**

En af de store nye retninger indenfor kognitiv adfærdsterapi er ACT, som står for Acceptance and Commitment Therapy. Formålet med ACT er, at det bliver muligt at udleve dybtfølte, personligt funderede værdier på trods af hindringer i form af psykisk eller fysisk smerte. Kort sagt at man trods byrder kan leve et liv baseret på mening og accept. Seminaret introducerer retningen og lægger op til diskussion, hvor deltagerne kan reflektere over, hvad ACT kan give af nye redskaber og betydning for deres tilgang i mødet med pårørende og nyligt diagnosticerede mennesker med demens.

Susan Møller Rasmussen, cand. psych., privatpraktiserende, forfatter til dansk introduktionsbog til ACT

13:00 - 13:55 **Frokost**

14:00 - 16:00 **Seminarrunde 2.**

16:15 - 17:45 **Generalforsamling i DemensKoordinatorer i Danmark**

Udstillerne holder åbent i dette tidsrum, hvor der vil være mulighed for besøg

19:00 - 22:00 **Festmiddag**

22. sep. 2017

08:00 - 09:00 **Besøg i udstillerområderne**

09:00 - 09:10 **Dagens fokus**

09:10 - 10:00 **Hvis vi vil lighed i sundhed/sygdomsforebyggelse bliver vi nødt til at behandle mennesker ulige!**

Isolation skaber utryghed og isolation gør det sværere at få etableret en nogle gange nødvendig kontakt til sundhedsvæsenet, for at forebygge sygdom eller sygdomsudvikling. For nogle vil det være en overvindelse at etablere en sådan kontakt, enten fordi man ikke ved hvordan eller simpelt hen ikke kan det. For mange er teknologien en barriere. Poul Jaszczak advokerer for, at der skal etableres særlige foranstaltninger for dem som enten ikke formår eller har mulighed for at bruge den moderne teknologi.

Poul Jaszczak, pensioneret overlæge, medlem af Etisk Råd og formand for Lægeforeningens Kvalitetsnetværk

10:00 - 10:15 **Kort pause**

10:15 - 11:10

Socialpædagogisk indsats for borgere med demens og udfordrende adfærd

Kjeld Høgsbro præsenterer resultaterne fra en undersøgelse af botilbud til mennesker med forskellige former for demenslidelser og en adfærd, der indeholder særlige udfordringer for personalet. De problemer, der er forbundet med demenslidelser, og de krav det stiller til støttende foranstaltninger og den faglige ledelse af det pædagogiske arbejde diskuteres ud fra forskellige pædagogiske tilgange, som for eksempel struktarpædagogiske tilgange, neuropsykologiske tilgange og eksistentiale tilgange.

Kjeld Høgsbro, professor i socialt arbejde, Aalborg Universitet.

11:10 - 11:30

Kaffepause og besøg i udstillerområdet

11:30 - 12:10

Hvordan er ulighed i sundhed et problem i det danske velfærdssamfund og ikke mindst i omsorg for de svageste borgere?

Liselott Blixt, formand for Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg

12:15 - 12:20

Afslutning

Ved Lone Vasegaard, formand, DemensKoordinatorer i Danmark

12:20 - 12:25

Afrejse - lunchpakke og drikke at tage med på hjemrejsen

PRAKTISKE OPLYSNINGER

Dato og tidspunkt

Årskurset begynder onsdag den 20. september 2017 kl.10.00 og slutter fredag den 22. september 2017 kl. 12.30.

Kr. 5.350 for medlemmer af DKDK

Kr. 5.950 for andre

Kursusafgift

Prisen dækker foredrag på tre faglige dage, to overnatninger i enkeltværelse, alle måltider incl. drikke, aftenraktement ved kåring af Årets DemensKoordinator, festmiddag med underholdning, deltagermappe samt generalforsamling i DKDK (alle er velkomne).

Indkvartering

Enten i enkeltværelse m/bad eller dobbeltværelse m/bad.

I delt dobbeltværelse reduceres prisen pr. person med i alt kr. 600.

Uden overnatning reduceres prisen med i alt kr. 1.500.

Tilmeldingfrist

Fredag den 8. september 2017.

Bekræftelse og betaling

Bekræftelse fremsendes via e-mail umiddelbart efter tilmelding.

Er EAN-nr. oplyst, sendes elektronisk faktura til arbejdsstedet. Ellers sendes faktura til den opgivne mailadresse.

Afmelding

Ved afmelding efter den 14. september 2017 betales 75% af kursusafgiften.

Ved afmelding senere end den 18. september betales hele kursusafgiften.

Lokation

Hotel Nyborg Strand

Østerøvej 2

5800 Nyborg

Tlf. 65 31 31 31

Bus

Onsdag den 20. september er der arrangeret gratis bustransport. Bussen pendler mellem Nyborg Station og Hotel Nyborg Strand i tidsrummet kl. 10.15 – kl. 10.45.

Fredag den 22. september er der gratis bustransport fra Hotel Nyborg Strand til Nyborg Station kl. 12.40.

Yderligere information

Kontakt DKDK's sekretariat på tlf. 38 77 01 60